

Kultywowanie pamięci o bohaterach

Na wniosek Muzeum Niepodległości jesienią 2022 roku Sejmik Województwa Mazowieckiego ustanowił rok 2023 – Rokiem Powstania Styczniowego. W 160. rocznicę tego zrywu, Muzeum Niepodległości, oprócz organizacji sympozjum naukowego, zaplanowało wiele wydarzeń muzealnych, poświęconych najdłużej trwającemu powstaniu w historii Polski. Pamięć o bohaterach powinna być kultywowana, nie tylko wśród młodzieży, ale również należy ją propagować poprzez realizowanie badań naukowych.

Współcześnie naukowcy z różnych ośrodków badawczych w swoich rozważaniach omawiają zagadnienia związane z problematyką Powstania Styczniowego. Umożliwia to zaprezentowanie oryginalnych artykułów z różnych dziedzin. W czasopiśmie naukowym „Niepodległość i Pamięć” Autorzy przedstawiają odbiorcom tematy badawcze z zakresu m.in: archeologii, filozofii, historii, historii sztuki, językoznawstwa, kulturoznawstwa, literaturoznawstwa. Taka rozpiętość omawianych zagadnień historycznych, w różnym kontekście, pozwala Czytelnikom na poznanie sylwetek bohaterów, przebiegu wydarzeń z danej epoki, kultury różnych państw, a także analizę źródeł drukowanych i publikacji, które są w danym artykule materiałem źródłowym. Artykuły naukowe w dalszym etapie badań, mogą stanowić preludium do wydania publikacji, upamiętniającej wspomniany zryw narodowowyzwoleńczy.

Misją Muzeum Niepodległości jest zachowanie i upowszechnianie pamięci o wydarzeniach historycznych, pokoleniach Polaków, ich czynach i działalności, dzięki którym Polska odzyskała niepodległość. Poprzez organizowanie różnego rodzaju wydarzeń kulturowych, edukacyjnych oraz naukowych, muzeum chce wzmocnić tożsamość współczesnych Polaków. Przekazywanie historii w prawdziwy i mądry sposób, pozwala zwiedzającym na zgłębienie wiedzy w szerszym spectrum.

W niniejszym numerze czasopisma „Niepodległość i Pamięć” zaprezentowano artykuły naukowe, omówienia wystaw i wydarzeń organizowanych przez Muzeum Niepodległości, relacje oraz recenzje monografii historycznych. Teksty są poświęcone przede wszystkim zagadnieniom związanym z postaciami, które brały czynny udział w działaniach zbrojnych Powstania Styczniowego. Autorzy w swoich rozważaniach przedstawili działalność Romualda Traugutta, losy księdza Kacpra Kotkowskiego – uczestnika Powstania, sylwetkę Edwarda Jurgensa – przedstawiciela demokratycznej irredenty polskiej, a także problematykę konspiracji przed wybuchem zrywu narodowowyzwoleńczego. Omówione zostały również zagadnienia dotyczące historii medycyny, na przykładzie zranienia generała Franciszka Żymirskiego w czasie bitwy pod Olszynką Grochowską. Autorzy przedstawili sylwetki prezydentów Rzeczypospolitej Polskiej, pełniących obowiązki w latach 1939–1990, oraz życiorysy członków wielopokoleniowej szlacheckiej rodziny Cejzik herbu Owada.

W tym numerze zamieszczono również omówienie wydarzeń organizowanych przez Muzeum Niepodległości w ramach uroczystości związanych z obchodami 160. rocznicy Powstania Styczniowego. Opisano przebieg sympozjum naukowego „160. rocznica wybuchu Powstania Styczniowego”, które odbyło się 25 stycznia w Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej, Galerię Jednego Obiektu, podczas której został przedstawiony rysunek Ludomira Benedyktowicza *Dziewczyna z konwią*, wystawę pt. „Pamięć o Powstaniu Styczniowym w źródłach pisanych i zabytkach ze zbiorów Muzeum Niepodległości w Warszawie”, na której zaprezentowano biżuterię patriotyczną, pamiątkowe medale i druki okolicznościowe, a także pamiątki po więźniach Cytadeli Warszawskiej. Ostatnim wydarzeniem, upamiętniającym walkę i trud bohaterów Powstania, było współorganizowane z Poczta Polską spotkanie, podczas którego dokonano prezentacji okolicznościowej karty pocztowej. Przedstawiciele Muzeum Niepodległości brali też udział w obchodach 160. rocznicy bitwy pod Węgrowem w Węgrowie, co zostało udokumentowane w postaci sprawozdania z uroczystości.

Poprzez realizowanie wydarzeń edukacyjno-naukowych, placówki kulturalne zachęcają młodzież do pogłębienia wiedzy z zakresu historii i chcą w niej wykształcić ducha patriotyzmu. Należy kultywować tradycję, upowszechniać pamięć o bohaterach, tak aby przyszłe

pokolenia nie zapomniały, o tym jak ważna jest tożsamość narodowa we współczesnym świecie. Naukowcy, realizując swoje założenia badawcze, w znaczącym stopniu przyczyniają się do upamiętniania poległych bohaterów, miejsc bitew, potyczek, a także przywołania postaci zapomnianych. Czasopismo naukowe „Niepodległość i Pamięć”, w którym znajdują się artykuły pracowników naukowych, przypomina o ważnych wydarzeniach z historii Polski. Chcemy również, aby poprzez popularyzowanie wiedzy o uczestnikach zrywu, przekazywane było kolejnym pokoleniom dziedzictwo Powstania Styczniowego.

Beata Michalec